

LA SEGONA REPÚBLICA ESPANYOLA I LA CATALUNYA REPUBLICANA

Capítol III – La Catalunya Republicana i el
restabliment de la Generalitat

La proclamació de l'Estat Català

Francesc Macià, com a líder del partit triomfador a les eleccions del dia 12 (ERC), va proclamar des del balcó del Palau de la Diputació de la plaça Sant Jaume de Barcelona “la República Catalana com a Estat integrant de la Federació Ibèrica” (amb una fórmula que no respectava els acords signats l'any anterior al Pacte de Sant Sebastià).

Unes hores abans, Lluís Companys ja havia proclamat la **República Espanyola** des del balcó de l'Ajuntament de Barcelona.

Celebracions per la proclamació de la República a Barcelona, el dia 14 d'abril →

El govern provisional de la República Espanyola va enviar una delegació de 3 ministres (Fernando de los Rios, Marcel·lí Domingo i Lluís Nicolau d'Olwer) per negociar amb Macià la solució a la crisi encetada en la naixent República.

El restabliment de la Generalitat

Fruit de les negociacions entre Macià i la delegació del Govern espanyol, Macià va revocar la proclamació de l'Estat Català (14/04/1931) a canvi del compromís de l'aprovació d'un futur Estatut d'autonomia per a Catalunya i el restabliment d'una institució històrica d'autogovern: la **GENERALITAT DE CATALUNYA**.

Es va constituir un Consell o **Govern provisional** de Catalunya, presidit per **Francesc Macià**.

També es va configurar una **Assemblea**, amb representants dels municipis, i uns “comissaris” o delegats a Girona, Tarragona i Lleida.

El dret a l'autogovern i les competències reals de la Generalitat haurien de venir definides en la futura **Constitució** de la República.

← La seu de la Generalitat va retornar al seu edifici històric, el palau de la Plaça de Sant Jaume a Barcelona.

L'Estatut de Núria

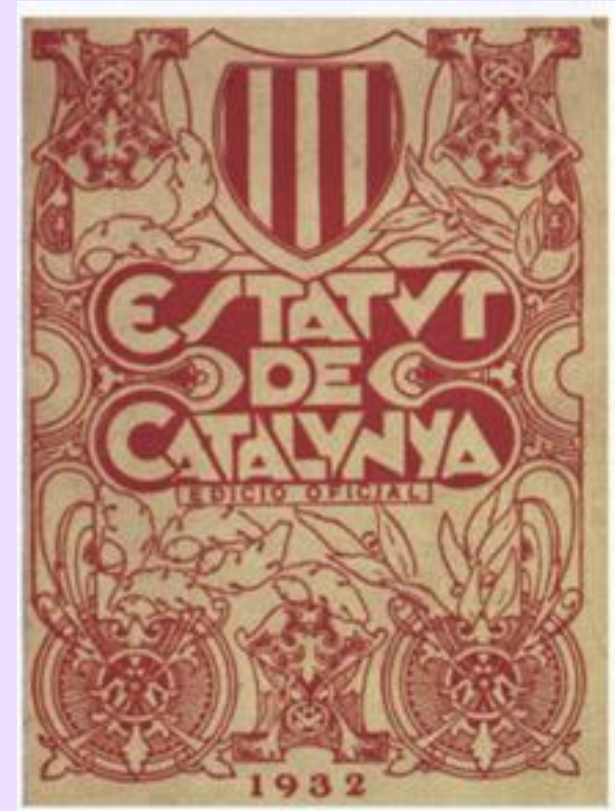
El juny de 1931, una comissió de l'Assemblea catalana encarregada de redactar un projecte d'Estatut d'Autonomia el va presentar al Govern català.

Es va convocar un referèndum al poble de Catalunya, per sufragi universal masculí, per al dia 2 d'agost de 1931.

Gran triomf del Sí a l'Estatut en el referèndum:
75% de participació sobre el cens electoral.
99% de vots afirmatius

Malgrat els resultats, l'Estatut va quedar en suspens fins que no s'aprovés la Constitució Espanyola, i es definís quin seria el model d'Estat per al conjunt d'Espanya.

L'Estatut d'autonomia de Catalunya no es va aprovar fins el 9 de setembre de 1932, després d'un llarg, convuls i duríssim debat parlamentari a Madrid, i amb modificacions significatives en relació al text original del projecte.

El projecte d'Estatut d'autonomia

- 400.000 signatures afirmatives de dones donant support a l'aprovació de l'Estatut (encara sense dret de vot reconegut)

L'Estatut de Núria

El text aprovat a les Corts espanyoles representava una forta retallada en competències en relació al projecte redactat a Núria i aprovat en referèndum pel poble de Catalunya. Malgrat tot, la seva aprovació va tenir en contra a tota l'oposició política espanyola.

L'ESTATUT D'AUTONOMIA DE 1932

Es creava també un **Govern de Catalunya**, amb **funcions executives**, i amb competències **exclusives** o **compartides** en educació, ordre públic, ordenació del territori, dret civil i justícia, economia, cultura, etc.

Definia Catalunya com una “**regió autònoma**” dins de la República Espanyola.

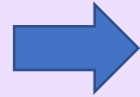
Proclamava la **cooficialitat** de la llengua catalana i la llengua castellana en el territori de Catalunya.

Es creava el **Parlament de Catalunya**, elegit per sufragi universal, com a òrgan representatiu i amb **funcions legislatives**.

La Generalitat podia nomenar funcionaris, jutges i magistrats, i es va crear el **Tribunal de Cassació de Catalunya**, màxim òrgan de poder judicial.

Les eleccions de novembre de 1932

Aprovat definitivament l'Estatut, el Govern provisional de la Generalitat va convocar eleccions per escollir el nou **Parlament de Catalunya**.

ELECCIONS AL PARLAMENT DE CATALUNYA – 20 de novembre de 1932

**ESQUERRA
REPUBLICANA
DE CATALUNYA**

Francesc Macià

56 escons

**LLIGA
REGIONALISTA**

Joan Ventosa

16 escons

**UNIÓ
SOCIALISTA DE
CATALUNYA**

Joan Comorera

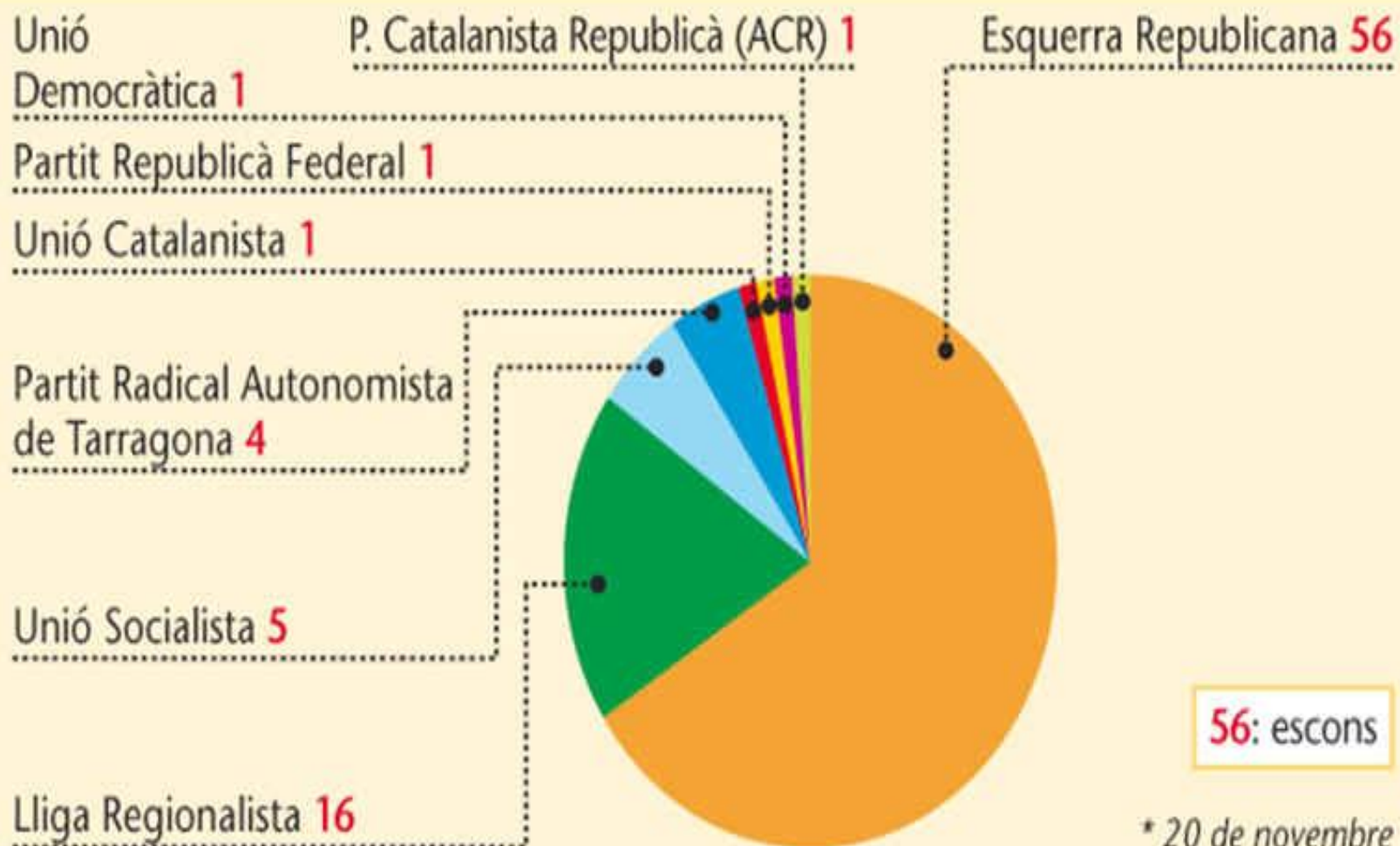
5 escons

- Van poder votar per **sufragi universal masculí** els majors de 25 anys.
- S'escollien un total de **85 diputats**.
- Catalunya es va dividir en **5 circumscripcions electorals** (les 4 províncies + Barcelona ciutat)

La **Unió Socialista de Catalunya** es va aliar amb **ERC**. La resta de partits amb representació parlamentària (5 partits amb un total de 8 diputats) es van també alinear en general o amb **ERC** o amb la **LR**.

Les eleccions de novembre de 1932

ELECCIONS AL PARLAMENT DE CATALUNYA, 1932*

La Generalitat republicana

Com a resultat de les eleccions, **Francesc Macià i Llussà** fou escollit com a **122è President de la Generalitat** de Catalunya.

Lluís Companys Jover (ERC) fou escollit com a **President del Parlament**.

Francesc Macià va morir el dia de Nadal de 1933, a l'edat de 74 anys, i fou substituït com a President de la Generalitat per Lluís Companys.

L'obra de la Generalitat republicana

Tradició política de la
**MANCOMUNITAT DE
CATALUNYA** (1914 – 1925)

Competències reconegudes
per la **CONSTITUCIÓ
ESPANYOLA** (1931)

**OBRA DE GOVERN DE LA
GENERALITAT DE
CATALUNYA (1931 – 1936)**

POLÍTIQUES SOCIALS I DE TREBALL

- Creació dels **Serveis de Sanitat i d'Assistència Social** de la Generalitat.
- Millores en la **xarxa d'hospitals** i en l'assistència mèdica i psiquiàtrica.
- Campanyes de **prevenció, higiene i vacunació**.
- Creació de l'**Institut Contra l'Atur Forçós** i de serveis socials públics.

ORDENACIÓ TERRITORIAL

- Nova **divisió comarcal de Catalunya**, agrupades en **Vegueries**, que eliminava les províncies.
- Les **capitals de comarca** es definien com a centres de serveis als seus municipis.
- Fou aprovada pel Parlament de Catalunya l'agost de 1936, quan ja havia començat la Guerra Civil.

POLÍTiques ECONÒMIQUES

- Impuls i suport a les cooperatives,
- Protecció dels drets dels arrendataris agrícoles (**rabassaires**),
- Creació del **Servei d'Estadística**,
- Creació de centres d'experimentació agrària,
- Creació de **Caixes de Dipòsits**.

ENSENYAMENT

- Nous concepte de **coeducació i laïcitat** en l'ensenyament,
- Creació d'escoles i instituts, i centre de formació professional,
- Creació d'Escoles de Mestres,
- Millora de les condicions laborals dels docents,
- Organització de colònies d'estiu,
- Ampliació de la xarxa de museus, arxius i biblioteques.

CULTURA I LLENGUA

- Publicació del **Diccionari de la Llengua Catalana**, de Pompeu Fabra (1932),
- Impuls al **bilingüisme** a les escoles catalanes,
- Suport a l'edició i publicació de **diaris i revistes** en català.